

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 506

מישיבת ועדת הכספים

יום ה', כ"ט בתשרי, החשמ"ח - 22.10.1987 - שעה 10.00, בתל-אביב

נ כ ח ו

חברי הוועדה:

י' כהן - מ"מ היו"ר
א' אבוחצירא
י' ארידור
י' ארצי
ש' בן-שלמה
פ' גרופר
י' מצא
ע' סולודר
ש' עמר
י' צבן
ד' צוקר
א' שלום
ג' שפט

מוזמנים:

א' שר - החשב הכללי
מ' קפוטה, ד' שטאוב, נ' רזיאל,
א' אגרון, ג' שטון - משרד האוצר
גב' ת' פנחסוביץ - משרד המשפטים
י' חיימוביץ - משרד התעשייה והמסחר
עו"ד מ' שוב
עו"ד ד' טלמור - עיריית תל-אביב
אלון כהן - יועץ כלכלי
מ' קליר - מנכ"ל רבינטקס בע"מ

מזכיר הוועדה:

א' קרשנר
א' דמביץ
ס' אלחננו
א' דגני

היועץ המשפטי לוועדה:

יועצת כלכלית:

עזרנית:

סדר היום:

תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובים מסוימים
ובהיאחזיות נח"ל) (תיקון מס' 9);
הצעות לסדר היום;
חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 20);
תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה)
(תיקון התוספות);
ערבות מדינה לחברת רבינטקס בע"מ;
ערבות מדינה למפיקים זרים של סרטים בישראל.

תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובים מסויימים ובהיאחזויות נח"ל)
(תיקון מס' 9) - (הישובים בדולח, בית"ר, מגדלים, הר חלוץ).

מ"מ היו"ר י' כהן:

אני פותח את הישיבה.

אתמול דנו בחקנות מס הכנסה הבאות לחת הנחות ממס לארבעה ישובים בדולח, בית"ר, מגדלים והר חלוץ. בשל בקשה להתייעצות סיעתית נדחתה ההצבעה על אישור החקנות. אני מביא את החקנות לאישור, אבל נצביע על כל ישוב בנפרד, לפי בקשה יהייתה בוועדה.

ה צ ב ע ה

בדולח - אושר; בית"ר - אושר; מגדלים - אושר; הר חלוץ - אושר

תקנות מס הכנסה (הנחות ממס בישובים מסויימים ובהיאחזויות נח"ל)
(תיקון מס' 9), החשמ"ז-1987 - אושרו.

הצעות לסדר-היום

היו"ר י' כהן:

חבר הכנסת מצא ביקש רשות להצעה לסדר. בבקשה.

י' מצא:

אני מבקש להתייחס לנושא של הסיוע למושבים שהועלה אתמול. ביקשנו ששר האוצר ומר סנפירי יופיעו בפני הוועדה וידווחו לנו מה קורה בענין זה. אני רוצה לדעת אם נקבעה הפגישה עם שר האוצר ומר סנפירי, ובכל מקרה אני תובע שהיא תחייב בשבוע הבא, גם אם הדבר יחייב לדחות דיון בנושאים אחרים שנכללו בסדר היום.

א' קרשנר:

שר האוצר יופיע בפני הוועדה ביום שלישי הבא וידבר גם על הסיוע למושבים.

י' מצא:

אני תובע שגם מר סנפירי יהיה נוכח בישיבה. אני מבקש שהוועדה תקבל החלטה על כך.

היו"ר י' כהן:

הנושא הועלה אתמול כהצעה דחופה לסדר היום והוחלט לכלול אותו בסדר היום.

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 20)

היו"ר י' כהן:

אנחנו עוברים לסעיף הבא - חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 20).

א' קרשנר:

החוק הוגש כהצעת חוק פרטית של חבר הכנסת דב בן-מאיר. הצעת החוק עברה את הקריאה הטרומית, הובאה לקריאה ראשונה, אושרה בקריאה ראשונה והועברה לוועדת הכספים להכנחה לקריאה שניה וקריאה שלישית.

היו"ר י' כהן:

נמצאים כאן עוד שוב שמבקש להשמיע את הערותיו להצעת החוק וכן עוד טלמור, היועץ המשפטי של עיריית תל-אביב.

עו"ד מ' שוב:

אני מופיע כעורך דין פרטי שהתמחותו בבעיות אלה. אני מבין שגם לאנשי האוצר יש השגות לחוק זה.
הנוסח של החוק הוא נוראי - -

א' דמביץ:

האם הטענות הן לגבי העקרון או לגבי הנוסח?

עו"ד מ' שוב:

גם לגבי העקרון וגם לגבי הנוסח. (א' דמביץ: אולי נחיל בעקרון).

אני סבור לאור נסיונו שהוא למעלה משלושים שנה, שאם רוצים לתקן מצב כזה לא צריך לעשות זאת במסגרת חוק פיסקלי אלא במסגרת חוק התכנון והבניה, שמעניק סמכויות לרשויות המקומיות. יתכן שצריך תיקון בחוק התכנון והבניה שיאפשר לרשות מקומית, כאשר היא רואה בנין רעוע שהוא מסוכן ולא מתאים למגורים, לדרוש לשפץ אותו או להרסו, לפי הענין.

בהצעת החוק נאמר "מבנה שאינו ראוי לשימוש שיועד לו". מה זה אומר? בהרבה מקרים קיים מבנה באזור שמתוכנן לפרצלציה והעיריה מונעת בניה באזור כולו. אם מישהו חשב שרוצים להרוס מבנה ישן ובמקומו לבנות בית נאה רב קומות, צריך לדעת שזה פשוט לא ניתן, גם מפני שחוקי התכנון שלנו אינם מיושמים כראוי. כי מה שלפי החוק צריך לעשות בחודש ימים עושים בשנה או שנה וחצי, ומה שיש לעשות בחדשיים עושים במשך שלוש שנים, אם בכלל. אנחנו לפעמים מנסים לזרז את התהליך על ידי עתירות לבג"ץ. התוצאה היא שיש הרבה מאד נכסים מוקפאים שאסור לבנות עליהם. בכל האזור של דרום יפו או האזור שגובל עם בת ים לא ניתן לעשות שום דבר במשך שנים. אין שום סיבה לקנוס בשל כך אדם שגר בבית קטן.

י' מצא:

אני רוצה להבין באמצעותך את החוק. מדובר כאן על בתים שהוכרז עליהם כבתים שאינם רואיים למגורים ולא גרים בהם.

עו"ד מ' שוב:

לא זה מה שכתוב כאן. כתוב: מבנה שלא ראוי לשימוש שיועד לו. לא ברור מזה אומר.

י' מצא:

אם אתה מדבר על יפו שיש בה בתים רעועים שאנשים גרים בהם, אני נוטה ללכת לכיוון שלך. אבל אם מדובר על אזור שהוכרז כאזור שיקום, על בית שמיועד להריסה, זהו בדרך כלל בית אטום שאסור לגור בו.

עו"ד מ' שוב:

בסעיף קטן (2) מדובר על מבנה שהוכרז במבנה שיקום ועל אזור שיקום. שם המדינה צריכה להפקיע את הקרקע. אבל בסעיף קטן (1) מדובר על מבנה שאינו ראוי לשימוש שיועד לו. יכול להיות שהמבנה יועד למגורים. היום זהו אזור משרדים והמבנה דווקא מתאים למשרד. או מבנה שיועד למגורים והיום זהו אזור חעשיה, והמבנה מתאים מאד לחעשיה, אבל הוא לא יועד לכך בזמנו.

מה פירוש "יועד לו" - האם יועד לו בזמן שבנו את המבנה או היום?

יש מבנה שהוא ממש חורבה אבל הוא מוחזק על ידי דייר מוגן. הדייר איננו רוצה לצאת. אתם יודעים מהי הפרוצידורה הכרוכה בהוצאת דייר מוגן. אפילו אם אתה מקבל היתר בניה אחרי שנים, אתה צריך להגיש משפט פיננסי. אתה פונה לבית משפט השלום, אחר כך למחוזי ומגיע עד לבית המשפט העליון, ועד שאתה מקבל פסק דין סופי, פג תוקפו של היתר הבניה, כי היתר בניה

ניתן לחקופה של שנה ועד מקסימום של שלוש שנים. ואז מתחילה הפרשה מהתחלה. יש מבנה שלא ראוי למגורים שמחזיק בו דייר מוגן שבעל הבית היה שמח מאד להיפטר ממנו ואף לשלם לו חמורת הפינוי סכום גדול פי כמה מערכו.

מי יקבע מזה מבנה שלא ראוי לשימוש שיועד לו ולפי איזה קריטריונים זה ייקבע?

י' ארידור:

החוק הוא מיותר וחבל להרחיב עליו את הדיבור.

עו"ד מ' שוב:

אני מדבר על כך מבחינה פרקטית. אני מכיר מקרים כאלה. אגב, יש פסיקה לגבי מס רכוש האומרת, שמבנה פרוץ ולא ראוי לשימוש, לאו מבנה שמיה. הוא לא נקרא מבנה. כך שמבחינה זו לא הוסיפו כאן דבר. כי אם עומד מבנה ללא חלונות וללא דלתות, ומישהו מחזיק בו, הפסיקה של בתי המשפט, כולל פסיקה של בית המשפט העליון, אומרת שהנכס נחשב לקרקע, שלצורך החוק המבנה כאילו לא קיים. האמת שחלקתי על כך ולא הצלחתי. לגבי מבנה כזה אין צורך לחקן את החוק הקיים. במס רכוש זה נחשב למגרש. יש פסיקה שזה מגרש, אבל העיריה אומרת: ארנונה תשלם, ואין זה מענייננו אם המבנה ראוי לשימוש או לא, עובדה שגרים בו.

אגב, לא כל כך מהר הורסים מבנה. ברח"ל של"ג בתל-אביב יש מבנה להריסה. אני מבקש כארבע שנים להרוס אותו ועוד לא קיבלתי אישור להריסה. קיים המבנה הישן של צ.ד. שינו שם את ייעוד הקטח למסחר ומשרדים על ידי תכנית מיתאר. אבל אי אפשר לבנות שם כל עוד אין תכנית מפורטת. והעניין נמשך כבר ארבע שנים. ובינתיים המבנה אסור לתעשייה ולאחסנה ועדיין אין היתר להשתמש בו למסחר או למשרדים. אם הבניין ייהרס יאמרו שלצורך היטל השבחה זוהי קרקע ללא מבנה. מקרה נוסף בקריות ליד חיפה. מנהל מס רכוש זכה בתביעה נגדנו. יש שם ביח יטן של הצבא הבריטי, לדעתי ניתן לשימוש. קבעו שזה מגרש. עוד לפני ההחלטה בערר שהוגש פנה מנהל מס רכוש לעיריית חיפה ושאל מדוע אין גובים ארנונה על הבניין. יש דרישה לחשלום 450 אלף שקל ארנונה, וזאת על מבנה שמש רכוש אמר שהוא הרוס. נכס כזה השייך לאדם פרטי ממש נאכל על ידי התלומים שגובים בגינת הרשויות השונות.

אני מבקש מהוועדה לא לאשר את החוק. אם רוצים למצוא פתרון לבעיה של מבנים רעועים צריך לעשות כן בדרך שלא תפגע בבעל הנכס.

אני מודה לוועדה ששמעה את הערותי.

היו"ר י' כהן:

נשמע עתה את היועץ המשפטי של העיריה שמייצג את המעדה של בעל ההצעה, חבר הכנסת דב בן-מאיר.

ד' טלמור:

החוק הזה היה במקורו הצעח חוק פרטית של חבר הכנסת אמנון רובינשטיין. כאשר הוא נתמנה לשר ולא יכול היה יותר להגיש הצעח חוק פרטית, אימץ את הצעח החוק חבר הכנסת דב בן-מאיר בהסכמתו של חבר הכנסת רובינשטיין.

המטרה של החוק היא פשוטה - לא לתת עידוד לבעלי בתים להמשיך ולהחזיק במבנים רעועים ולא להרסם רק בגלל שיקולים של מיסוי, כי לפי החוק קרקע שמחובר אליה מבנה כלשהו פוטר את בעליה מחשלום מס רכוש.

י' מצא:

אתה מדבר על מבנים שגרים בהם או לא גרים בהם?

ד' טלמור:

ברוב המקרים לא גרים בהם, אבל יש מקרים שאדם אחד או שני אנשים נשארים בבית לאחר שבעל הבית לא הסתדר אתם, בין שהוא לא רצה לשלם להם עבור פינוי ובין שהדיירים ביקשו מחיר שלדעת בעל הבית הוא לא סביר. יש עשרות ואולי מאות בתים בתל-אביב שבהדיקה בשטח גילינו שבכל הבית נמצא רק דייר אחד או לכל היותר שני דיירים. אבל יש הרבה מאד בתים שהם ריקים, אטומים או לא אטומים. אם העיריה מגלה אותם היא דורשת לאטום אותם. ואם לא אטמו אותם הם מוחזקים על ידי בעל הבית מסיבה אחת ויחידה שהחוק במדינת ישראל קובע כעקרון שאם יש בית על המגרש, הוא לא חייב במס רכוש. על הבית יש לשלם ארנונה, אבל עם העיריה כנראה יותר קל להסתדר.

יש בתל-אביב בתים רבים שאין שום סיבה להחזיק אותם במצבם הנוכחי אלא אם כן יש לכך סיבה כלכלית. אם באים לבעלים ושואלים: מדוע לא תהרסו את הבתים, למה לכם לא לך את העיריה לנהל משפטים נגדכם ולהכריח אתכם להרוס את הבתים? התשובה בדרך כלל היא: כרגע יש בעיות עם תכנית בנין עיר. למה לנו לשלם היום מס רכוש? מוטב לנו להשאיר את הבתים כמות שהם. ומי שרוצה דוגמאות לכך ילך לרחוב הירקון ודרומה.

אני מניח שהתופעה הזו קיימת לא רק בתל-אביב, אבל ככל שהעיר גדולה וותיקה יותר הבעיה בה היא יותר אקטואלית. ההתבלות של המבנים היא יותר גדולה בפרט לאורך חוף הים.

י' ארידור:

מה אומר סעיף 24א לחוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום?

ד' טלמון:

סעיף זה מסמיך את הממשלה, לא את הרשות המקומית, להפקיע בתים בודדים ולהכריז עליהם כמבני שיקום באזור שיקום.

י' ארידור:

ומדוע המדינה לא תפקיע? אני מבין שהתהליך הזה הוא ארוך. בינתיים אתה רוצה שהוא ישלם מס רכוש.

ד' טלמון:

הוכח כי האמצעי היעיל ביותר להניע אדם למפת מבנים כאלה או להרסם הוא השיקול של כדאיות כלכלית.

י' ארידור:

ומה אומר סעיף 249(13) לפקודת העיריה?

ד' טלמור:

הוא דן במקרה של מבנה מסוכן ממש שהוכרז על ידי רשות מקומית כמסוכן.

י' ארידור:

משהכרזת על מבנה כמסוכן, תהרוס אותו. מי מפריע לך להרוס אותו?

ד' טלמור:

אם העיריה הורסת מבנה שיש בו דייר מוגן, התוצאה היא פגיעה בדייר המוגן אשר נזרק לרחוב.

הסעיף הראשון של החוק מדבר על מבנה נטוש. "שאינו ראוי לשימוש שיועד לו". הכוונה - יועד לפי תכנית בנין עיר, או לפי הרשיון. מדובר על מבנה מגורים שאין בו שום דייר. הסעיף השני מדבר על מבנה באזור שהוכרז על ידי ממשלת ישראל כאזור שיקום. והסעיף השלישי מדבר על בית שמהנדס מוסמך קבע שהוא מסוכן, לא רק שהוא איננו ראוי למגורים אלא מסוכן שאדם יכנס אליו.

22.10.87

ד' טלמור

הרעיון המונח ביסוד הצעה החוק שבמקרים אלה הבעלים של המבנים יפעלו ביוזמתם הם בלי לחכות לפעולה יזומה של הרשויות. ניתן להניע אותם לנקוט יוזמה אם זה יהיה כדאי להם משיקולים כלכליים. היום מבחינה כלכלית כדאי להשאיר את המבנים הרעועים האלה בשממנם רק על מנת לא לשלם מס רכוש.

י' מצא:

בעל מגרש במדינת ישראל יש עליו מבנה המיועד להריסה, בין שעל השטח הזה צריך לעבור כביש ובין שהמדינה רוצה לקדם שם חכניות בניה, אם הוא מגיש תכנית בניה - האם הוא זכאי בגין ההריסה לאחוזים נוספים של זכויות בניה? למיטב ידיעתי, הוא זכאי לכך. אם אתה מכריח אותו להרוס את המבנה, אתה גם מקפח את זכותו בבוא הזמן לתבוע אחוזי בניה נוספים על המגרש בעירייה, כי הבנין שהיה על השטח כבר נהרס. את זכויות הבניה הנוספות נותנת העירייה כפיצוי על הריסת המבנה. לאחר ההריסה הוא כבר לא יוכל לבקש זאת. האם אמנם זה כך או לא? זוהי שאלתי.

ד' טלמור:

למיטב ידיעתי - לא. (י' מצא: למיטב ידיעתי - כן).
המגמה של כל מוסדות התכנון היא לפצות את בעל הבית על ההריסה, ולא כל כך חשוב אם הוא ביצע זאת לפי החוק או ביוזמתו. החוק המוצע לא מחייב אותו להרוס את המבנה.

י' מצא:

הבעלים הרוס את המבנה. כעבור עשר שנים הוא מגיש תכנית בניה. האם יאושרו לו אחוזי בניה נוספים?

ד' טלמור:

אפשר להוסיף בחוק סעיף האומר שדינו של מי שהורס את המבנה בעצמו כדין מי שהרשויות הרסו לו את המבנה.

מ' שוב:

תכנית בנין עיר נתניה קובעת במפורש שמוחר לתח זכויות של 6% בקרקע כאשר יש פיננסיים. אחרי כן זה לא קיים.

להזכירכם, העיריות מקבלות חלק מהגביה של מס רכוש.

סעיף 11 בחוק מס רכוש אומר שאם בנו ב-30% פחות ממה שהיה מותר לבנות על הקרקע, מותר להטיל מס רכוש על החלק המותר לבניה גם אם לא נבנה.

אני מבין שעו"ד טלמור הסכים עקרונית להצעה שלפחות לא יגבו מהבעלים ארנונה בגין המבנה.

הי"ר י' כהן:

אני מודה לחברי המשלחת על ההערות וההסברים.

אנחנו עוברים לדיון. חבר הכנסת יורם ארידור, בבקשה.

י' ארידור:

אני מבקש להביע התנגדות עקרונית לכל השיטה. התנגדותי נובעת מכמה סיבות. קודם כל אני שולל בכלל מס רכוש. הסכמתי להשאיר בשעתו את מס הרכוש על קרקע, גם כן לאחר היסוסים רבים, אחרי שהחברר לי כי בלי זה לא אוכל לגרום לביטוח מס רכוש על מבנים. הסכמתי שיגבו מס רכוש על קרקע מסיבה טקטית, כדי להביא לביטול מס רכוש על מבנים.

במדינת ישראל הרכוש הקרקעי שאיננו בידי הציבור - ורובו הוא בידי הציבור - מפוצל להרבה יחידות קטנות. עקרונית אינני רואה סיבה להטיל מס שנוטל אחוזים מהרכוש הקרקעי שצבר אדם מחסכוניותיו. עקרונית אני נגד מס רכוש, אבל נשאר מס רכוש על קרקע. מה שמוצע בחוק הוא להרחיב את הגביה של מס רכוש על ידי הרחבת ההגדרה של קרקע. לכך יש לי התנגדות עקרונית שניה. צריך לשלול את הגישה לפיה באים לחקן משהו דווקא באמצעות חוק פיסקלי.

לא נראה לי שנטיל קנס על אדם המחזיק ברכושו לפי החוק. איננו יכולים לומר לאדם: אנחנו רוצים שלא תעשה ברכושך מה שהחוק מתיר לך לעשות בו היום. אני מייצג מפלגה ליברלית שהשקפת עולמה ליברלית. אחד מעקרונות הליברליזם כלפי הפרט, שאדם יכול לעשות ברכושו כל דבר שמוותר לו לעשותו לפי החוק. (י' צבן: כל עוד הוא לא פוגע בזכויות של אחרים). אינני רואה שום סיבה שנחחיל להתערב בנושא זה. אם הממשלה או הכנסת רוצות לעודד בניה, יש דרכים שונות לכך. אפשר להגיד כי במקרים המנויים בסעיפים קטנים (1), (2) ו-(3) ההליכים למתן היתרי בניה יהיו יותר קצרים. הטלת קנס במקרים אלה מנוגדת להשקפת עולמי.

עד כאן הערותי העקרוניות. ועכשיו שלוש הערות לגבי הנוסח.

הנוסח "מבנה שאינו ראוי לשימוש שיועד לו" למעשה אומר שאפשר לחייב בעל מבנה להשתמש בו למטרה שהפקיד רוצה בה. לא בעל הרכוש הוא שיחליט מה ייעשה ברכושו, אלא הפקיד. אפילו במדינות סוציאליסטיות, כאשר יש רכוש פרטי, בעל הרכוש מחליט מה לעשות ברכושו.

כאן נאמר כאן "מבנה שהוא מוכרז כמבנה שיקום..". לפי הנוסח המוצע, יש מרחק בין ההכרזה לבין מועד הביצוע. אילו מועד ההכרזה היה סמוך למועד הביצוע, לא הייתה בעיה. אבל אם יש הכרזה על מבנה כמבנה שיקום, אבל בגלל הביורוקרטיה לא מפעילים את האכרזה, לא יתכן שבתקופת הביניים שבה אדם איננו יכול לעשות ברכושו כבתוך שלו יטילו עליו גם קנס, מה גם שזה קנס לא בגין מה שאדם עושה אלא כיוון שהמדינה איננה יכולה להתגבר על הביורוקרטיה שלה עצמה ואיננה מפעילה את חכמי השיקום.

הערה שלישית בענין מבנה שיש לגביו צו בר תוקף לפי סעיף 249(13) לפקודת העיריות, כלומר מבנה שיש לגביו צו הריסה. אדם רשאי לעשות ברכושו מה שהוא רוצה, אבל המבנה הוא מסוכן, הרי למרות זכות הקניין המדינה באה ומתערבת, ובצדק. אם המבנה הוא מסוכן, אינני רוצה שהוא יהיה קיים. אבל מה זה קשור לקנס? הצעת החוק אומרת שאסור שיהיו מבנים מסוכנים, אבל אם הבעלים משלם על כך כופר בצורה של מס רכוש, הוא יכול להשאיר אותם בשטח.

י' צבן:

דומה הדבר למפעלים שיש בהם סיכונים בטיחותיים, אבל ההנהלה אומרת לפועלים, או הפועלים אומרים בעצמם: אם תשלמו לנו תוספת סיכון, נוותר על הדרישה לאמצעי בטיחות.

י' ארידור:

אינני מבין זאת. מבנה מסוכן צריך להרוס. מבנה שטעון שיקום צריך לשקם. בסיכום, יש לי שתי התנגדויות עקרוניות להצעת החוק וכן גם שלוש הערות ספציפיות לנוסח.

פ' גרופר:

לצערי, אנחנו חייבים לדחות את הצעת החוק הזו על הסף. חבל לקיים עליה סדרה של דיונים. עד מתי נמשיך לאשר בוועדת הכספים חוקים, תקנות וצווים נגד האזרח? כמה עוד אפשר לחלוב את האזרחים. אנשים בנו מבנים בכספי החסכונות שלהם, וקרה מה שקרה. הזמן חלף, הבתים התבלו. וכאן מציעים הצעת חוק שתחייב את הבעלים להרוס מבנה כזה כדי שאפשר יהיה לבנות עליו בנין חדש. וכל אחד מאתנו מכיר את דרך היסורים שצריך לעבור אדם עד שהוא מקבל היתר בניה.

המדינה יכולה המיד להפקיע קרקע גם אם יש עליו מבנה. בנין שיש לגביו צו הריסה, הרשות מוסמכת להרוס אותו. למה לאפשר לפקידים לעשות ברכושים של אנשים כבחורן שלהם?

כל הכבוד לעיריית חל-אביב, שרוצה לשפר את פני העיר, אבל מדוע היא לא מוציאה צו הריסה למחלקה האורתופדית בבית החולים איכילוב? ביליחי שבועיים ימים במחלקה הזו יחד עם רעייתי שנפגעה ברגלה. את החרפה, הבזיון והבושה שנתגלו לנגד עיני וליחשתי אותם על בשרי, פשוט אי אפשר היה לשאת. אי אפשר להאמין שבתקופה הזו עדיין מקיימים מחלקה אורתופדית בתנאים כאלה של הרס ואבדון ממש. אני מדבר על התנאים הסניטריים, שהם ממש בלתי נסבלים, על מצב הקירות והמיטות, שזה ממש לא ייאמן. אין שם פעמוני אזעקה, אין מיזוג אוויר והחולים שוכבים שם בתנאים תת-אנושיים. כאן דרוש צו הריסה, כי אסור להחזיק אנשים בתנאים אלה. אני מציע לכולנו לא לחת יד לפגיעה באזרח.

י' מצא:

קורה לעתים שהכנסת מאשרת הצעת חוק פרטית בקריאה הטרומית ומעבירה אותו לוועדה. הוועדה בלי לחת דעתה על הסעיפים של הצעת החוק מחליטה להביא את הצעת החוק לקריאה ראשונה. וכך יכול החוק גם לעבור את הקריאה השניה והקריאה השלישית. אני מציע שהפעם נקדיש יותר חשומת לב להצעת החוק שמונחת לפנינו ונתעמק יותר בסעיפיה, לאחר שלא עשינו כן בשלב המוקדם.

להערכתך זהו חוק שכל כולו פגיעה בזכויות האזרח. הוא פוגע באזרחים שהם בעלי מגרשים קטנים או בתים קטנים והם מחזיקים בהם בליט ברירה. אם רשויות התכנון רוצות לפנות בתים נטושים באזורים שהפכו לסלאמס, יש להן דרכים לכך. הן חייבות לקדם את תכניות המתאר והבניה של אזורים כאלה, לחת זכויות בניה לבעלי הנכסים באותם אזורים, וכך להביא לפינויים בלי לעשוק לא את בעל הבית ולא את הדייר הגר בנכס. מה שמוצע בחוק מקפח את אותם בעל נכס שנשללת ממנו האפשרות לקבל פיצוי בדרך של תוספת אחוזי בניה עבור הפינוי של הנכס והריסתו.

שמענו שיש בתים שגר בהם דייר אחד. העיריה איננה מסוגלת לפנות את המבנה והיא דורשת זאת מהבעלים. אבל לבעלים אין אמצעים כדי לפנות את הדייר עבור הפינוי, מה גם שלעתים הוא דורש סכומים מוגזמים עבור הפינוי. כך הופך הנכס לנטל על בעליו.

אני חושב שחוק זה לכל אורכו מקפח את האזרחים. רשויות המדינה והתכנון צריכות לשקול פתרונות אחרים לבעיה שאין בהם כדי לקפח את האזרחים.

אני מציע לכן שלא נאשר את החוק.

א' שלום:

האמת שיש בחוק כמה סעיפים שיש בהם כדי לפגוע באדם שהוא בעל נכס, שאיננו יכול לבנות על הקרקע בהיעדר תכניות מתאר או היתרי בניה,

והוא גם לא מסוגל להרוס את המבנה שעליה. מדובר בטיקר בקרקע שעליה מבנים רעועים ונטושים, וגם אם גרים בהם דיירים העזובה שם היא רבה. אני יודע שבמקומות רבים מגרשים אלה משמשים כמגרשי חניה.

אני מבין שהצעת החוק איננה פרי יוזמה של האוצר או של אנשי מס רכוש. זוהי הצעת חוק פרטית של חבר הכנסת דב בן מאיר. בשלב זה אינני מוכן לתמוך באישור החוק. אני מציע לעכב את האישור ולהזמין את המציע שיחן לנו הסברים על הצעת החוק ועל הסיבות שהניעו אותו להביאה לכנסת.

י' צבן:

לא צריך להיות ליברל כדי להתנגד לדברים בלתי הגיוניים. כל הנושא של מס רכוש טעון רגישות, אבל היא צריכה להיות קשורה בקונספציה של מס רווח הון נטו, שמרבים לדבר עליו אבל לא עושים דבר כדי להנהיגו.

אני מציע שנגדיר במי מדובר. במקרים רבים מדובר באזרחים ותיקים בארץ, שרכשו בכספו בכספי החסכונות שלהם חלקת אדמה במקום שומם, מרוחק ממקום ישוב. אבל במשך הזמן הסביבה התפתחה וערכו של הנכס עלה. אני מסכים עם חבר הכנסת בן-מאיר שיש כאן בעיה, כי לכלל יש אינטרס בפיתוח העיר ובשיפור פניה. אבל לא נראה לי שזוהי הדרך לטפל בנושאים אלה.

אני מציע להחזיר את הצעת החוק אחר כבוד למציעים ולבקש מהם דיביאו לנו רעיונות אחרים לטיפול בבעיה.

א' אבוחצירא:

אני חושב שיש הגיון מסוים בהצעת החוק, אלא שהמציע שכח כמה אלנטים. הוא התכוון כנראה למגרשים הנמצאים ברחובות מרכזיים בעיר תל-אביב, אבל לא שם לב שבדרך זו העיריה יכולה להכות באנשים שגרים בשכירות באוחס מבנים שהוצעו לגביהם צווי הריסה, שהחברה המשכנת רוצה לפנותם תמורת פיצויים בסכומים קטנים.

ס' אלחנני:

תחשבו על כך בעת הדיון על בניה להשכרה. זה היה העידוד להשכרה לפני 30 או 40 שנה.

א' אבוחצירא:

אלה הם מבנים שנבנו בעיקר בשכונות על ידי חברות ממשלתיות, ושהדירות בהם נמסרו לדיירים בשכירות נמוכה. יש שם מבנים שהיו שייכים לאפוטרופוס והיום הם שייכים לעמידר, והוצאו לגביהם צווי הריסה. העיריה או חברת עמידר לא תמיד יכולות להסתדר עם הדיירים. הצעת החוק אם תאושר תאלץ את הדיירים להסכים להצעות גרועות.

י' מצא:

חברת עמידר יכולה לטעון טענה הפוכה שבכך מאלצים את החברה המשכנת לפצות את הדיירים כמלוא הסכום ואף מעבר לזה כדי שיסכים להתפנות.

א' אבוחצירא:

אני יודע שחברות עמידר ועמיגור מכרו את הנכסים לדיירים במחירים אפסיים, אבל במשך הזמן הוצאו צווי הריסה לגבי מבנים אלה.

יחכן שאם המציע היה מחקן את הצעת החוק ומחיל אותה על סוגים מסויימים של מבנים, היה מקום להתייחס אליה.

כבר אמר חבר הכנסת אפרים שלום שיש במרכז העיר תל-אביב מבנים על קרקע חיונית לבניה, אבל אנשים מחזיקים בהם במשך שנים למטרות ספקולציה. המבנים האלה מכערים את הסביבה. חשוב לטפל בבעיה הזו, אבל השיטה של הטלת מס רכוש רק מסבכת את העניינים ולא פותרת את הבעיה.

22.10.87

היו"ר י' כהן:

לא היה כאן חבר ועדה שתמך בהצעת החוק. גם לי יש היסוסים אם ניתן לאלץ בעלים של קרקע שעליה מבנה, להרוס את אותו מבנה באמצעות הטלת מס רכוש על הנכס שלו. החיוב במס רכוש על הנכס עלול במשך מספר שנים להגיע לסכומים כאלה שהנכס יאבד את ערכו לבעליו. ברור לנו שיש חוקים אחרים שמעניקים סמכות לרשויות השונות להוציא צווי הריסה של מבנים מסוכנים. לכן כל נסיון לפחור את הבעיה באמצעות הטלת מס איננו נראה לי.

ד' שטאוב:

אני מוכן להסביר מהו הנוהל כיום. על פי החוק הקיים מבנה ארעי לא נחשב כבנין ומטילים מס רכוש על הקרקע. בית נטוש שלא גרים בו, אנחנו רואים אותו כמבנה ארעי על קרקע שחייבת במס רכוש. אנחנו גובים במקרה כזה מס רכוש על הקרקע. הוגשו לכך כמה התנגדויות וניתנו גם פסקי דין לטובתנו.

כאשר הוגשה הצעת החוק הפרטית לא התנגדנו לה, כי סברנו שאין מניעה לעגן בחוק את הנוהג הקיים. אמרנו שאם החוק יבטא את מה שאנחנו עושים בפועל, נסכים לו.

ד' צוקר:

ומה שכתוב בהצעת החוק מבטא את מה שאתם עושים היום?

ד' שטאוב:

לא, כי לאורך הקו צריך לציין שמדובר במבנה שלא משתמשים בו. כל עוד משתמשים בו, אנחנו לא גובים מס רכוש על הקרקע.

היו"ר י' כהן:

הכוונה היחה באמצעות המיסוי לאצף את הבעלים לפנות את המבנה.

י' צבן:

מה פירוש מבנה שלא משתמשים בו?

ד' שטאוב:

הכוונה שהבנין עזוב, נטוש.

היו"ר י' כהן:

לאחר כל מה ששמענו איננו מאשרים את החוק.

א' דמביץ:

כיוון שהחוק עבר קריאה ראשונה, יש דבר שהוועדה לא יכולה לעשות פורמלית, היא לא יכולה לשלול את החוק. אם הוועדה סבורה שיש מטרה שמן הראוי להשיגה אבל לא בדרך הזו, עדיין יכולה הוועדה הזו להחליט שהיא רוצה לעשות כן ולחפש, או להטיל על מישהו לחפש דרכים אחרות להשגת המטרה. אבל אם המטרה עצמה איננה נשללת פורמלית כמובן, אבל איננה נראית לחברי הוועדה, היא פשוט מחכה עד שהחוק ייערך בצורה אחרת.

היו"ר י' כהן:

אנחנו מחכים שתובא הצעה אחרת. בשלב זה איננו מאשרים את הצעת החוק.

ג' שפט:

אני מבקש הסבר. נניח שאיננו מאשרים את הצעת החוק. מה יקרה בעוד שנתיים? האם הצעת החוק עדיין תהא מונחת על שולחנה של הוועדה?

י' מצא:

אחרי הקריאה הראשונה אסור לוועדה לדחות את החוק.

א' דמביץ: אסור להגיד ששוללים אותו.

פ' גרופר:

בחום הקדנציה הצעת החוק תרד מן הפרק.

א' דמביץ:

כיוון שזוהי הצעת חוק פרטית שהועברה לוועדה זו, רשאית הוועדה הזו בכנסת הבאה לבקש מן הכנסת לקבוע שיחול דין הרציפות על חוק זה. אם הכנסת לא תתנגד לכך, יהיה תוקף להחלטת ועדת הכספים של הכנסת הבאה להחיל על הצעת החוק את דין הרציפות, והיא תמשיך לדון בהצעת החוק מאותה נקודה שאליה הגענו.

- -

חקנות מס הכנסה (תיאומיה בשל אינפלציה) (תיקון התוספות)

היו"ר י' כהן:

הוועדה דנה בתקנות אבל לא אישרה אותן כי חבר הכנסת דן תיכון ביקש קודם לברר בלשכת רואי החשבון אם אין להם התנגדות לתקנות אלה. היתה פניה ללשכת רואי החשבון והתשובה היתה שאין להם התנגדות לתקנות. אני מביא איפוא את החקנות לאישור.

ה צ ב ע ה

חקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון התוספות) - אושרו

הצעות לסדר היום

ד' צוקר:

בהזמנתי שנמצאים עמנו אנשי מס רכוש אני מבקש להציג להם שאלה. מזה כמה זמן שלא ניתן לקבל במשרדי מס רכוש פרטים אם לאדם יש דירה הרשומה על שמו או אין. הבנקים למשכנתאות אינם יכולים לבדוק היום שום הצהרה של זוג צעיר או של זכאי אחר לדיור אם יש להם דירה או אין. היום לא ניתן לקבל במס רכוש מידע כזה. אדם שהיה נשוי, התגרש ונישא מחדש צריך להוכיח שאין ברשותו דירה כדי לממש את זכאותו לדיור ולמשכנתא. אני יודע על למעלה ממאה מקרים של זכאים לדיור, שאינם מצליחים לממש את זכאותם בגלל העובדה הזו, שהם אינם יכולים להוכיח שאין להם דירה. שנית, שום מקרה לא נבדק היום על ידי בנק למשכנתאות, וזהו פתח להונאה בקנה מידה יוצא דופן.

אני רוצה להבין מה קורה ומדוע אי אפשר לקבל במשרדי מס רכוש את המידע הזה.

א' שלום:

אני מכיר אנשים שמכרו את דירותיהם לפני הרבה שנים ועכשיו באים לתבוע זכאות. אומרים להם: היתה לכם דירה לפני עשר שנים. כיום מי שהוא בעלים של דירה איננו זכאי לדיור במסגרת הזו.

ד' צוקר:

לא ניתן לגלות זאת. בנק למשכנתאות דורש מכתב כזה ממס רכוש.

ד' שטאוב:

מאז בוטל מס הרכוש על בתים ומשקים בשנת 1981, מבחינה אופרטיבית לא היינו צריכים לעדכן יותר את הנושא הזה. מבחינת מס רכוש לא מעניין אותנו מיהו הבעלים של הבית או של הדירה. בעת ביטול מס הרכוש של בתים אמרנו שאנחנו רוצים להמשיך ולעדכן את מירשמי הבעלויות על הנכסים האלה. לפי השקפת האגף הקובץ הזה הוא הנכס הלאומי מבחינת עדכון המירשמים של כל המקרקעין בארץ, כי הטאבו איננו משקף אפילו 50% של הבעלויות, לאחר שבעלויות רבות אינן נרשמות בפועל במשרד רישום המקרקעין. דרשנו כי יינתן לנו לצורך העדכון הזה כוח אדם. מעשיה קיצצו את כוח האדם שלנו בחצי - במקום 650 איש יש לנו היום 300. כל הזמן טענו שלכל המוסדות

במדינה דרושים מירשמים מעודכנים לגבי כל המקרקעין במדינה. הדבר לא ניתן לנו.

לכן כאשר משרד השיכון שולח אלינו אנשים כדי לקבל מאתנו אישור אם היתה להם דירה ומתי, איננו מסוגלים לתת את התשובה הנכונה. נכון שזה פוגע באנשים, גורם להם טרדות. לעתים בשל כך הם אינם יכולים לממש את הזכאות שלהם לדיור או למשכנתא. אי לכך קיימנו פגישה עם מנכ"ל משרד השיכון ועם איש אגף התקציבים בנסיון לחפש דרך לשקם מחדש את כל המירשמים של מס רכוש, כי זה המקום היחידי שבו אפשר לשקם את המירשמים ולעדכן אותם, לאחר שמס שבח מהווה את מקור האינפורמציה העיקרי לרכישות של נכסי מקרקעין ומכירתם.

כאמור, הנושא נמצא היום בדיון. אם הוועדה תפנה לאגף התקציבים ותבקש לזרז את העניין, העניין ימצא את פתרונו.

י' מצא:

אינני בטוח שאנחנו צריכים לבקש את זירוז העניין. אינני משוכנע שצריך לשקם את הכרטסת הזו, כי אינני יודע מהי משמעות השיקום הזה מבחינת תוספת משרות. משרד השיכון צריך אולי לבחון פתרון מסוג אחר ולא ללכת בכיוון של תוספת ביורוקרטיה.

ד' צוקר:

אם מדי שנה פונים למשרד השיכון 20 אלף אנשים כדי לממש את זכותם לדיור ומשכנתא, הרי שכמספר הזה יכולות להיות גם הונאות, כי פשוט לא נבדוק אף אחת מהבקשות האלה כיום.

י' מצא:

אני מציע שנזמין את מנכ"ל השיכון ונשמע את דעתו בעניין.

היו"ר י' כהן:

בעניין זה נקיים בירור עם מנכ"ל משרד השיכון ועם מר שטאוב.

י' מצא:

אני מציע שהם קודם יברר את השאלה הזו ביניהם.
(י' צבן: וידווחו לנו).

י' ארידור:

האזרח נותן תצהיר בשבועה. אין מה לבדוק.

- - -

ערבות המדינה - חברת רבינטקס בע"מ

היו"ר י' כהן:

אנחנו עוברים לדיון על הבקשה של החשב הכללי לאשר ערבות מדינה בסך 600 אלף דולר לחברת רבינטקס. מר אריה שר, בבקשה.

א' שר:

ביום 30 בדצמבר 1986 פנינו לוועדת הכספים בבקשה לאשר ערבות מדינה לרבינטקס, או יותר נכון - לחברה לביטוח סיכוני סחר חוץ עבור חברת רבינטקס, בסכום של 600 אלף דולר. הערבות היחה אמורה להיות תוספת לבטחונות שיש לחברה לביטוח סיכוני סחר חוץ עבור המפעל. בוועדת הכספים הוחלט להקים ועדת משנה שתבדוק את הבקשה.

הפניה שלנו היום נובעת בעיקר מן העובדה שהמפעל נמצא בבית שאן ומעסיק כ-330 עובדים.

ע' סולודר:

לחברה כמה מפעלים. במפעל בבית שאן מועסקים 200 עד 230 עובדים.

א' שר:

הסיבה לפנייה היא העסוקהית. למפעל יש הזמנות, הוא עובד. מ-30 בדצמבר 1986 ועד היום עברו 10 חדשים, ורק דמי אבטלה חלילה לאותם 330 עובדים היו עולים יותר מאשר אותה ערבות מדינה.

י' ארידור:

אם נציגי המפעל ישמיעו את דבריהם, מייד תישאל השאלה: מדוע הם בעצמם לא ישקיעו את הכסף הזה?

א' שר:

אנחנו דורשים השקעה של הבעלים. הם צריכים להשקיע 600 אלף דולר.

ד' צוקר:

האם מסקנות ועדת המשנה שנתמנתה לענין זה נראות לך?

א' שר:

יו"ר ועדת המשנה הוא חבר הכנסת שפירא. לא הייתי מוכן להביא את הבקשה כל עוד לא ייאמר לי שוועדת המשנה אכן ממליצה על כך בחיוב.

ס' אלחנני:

מעולם לא נבחרו חברים לוועדת המשנה.

ד' צוקר:

מכל מקום גם אם נבחרו, ועדת המשנה לא התכנסה.

היו"ר י' כהן:

יו"ר ועדת הכספים, שהוא גם יו"ר ועדת המשנה, אמר הן למר אריה שר והן למזכיר הוועדה שהוא ממליץ על כך.

ד' צוקר:

אבל לא היתה ועדת משנה.

א' קרשנר:

היושב-ראש ביקש להעביר את הנושא חזרה למליאת הוועדה.

היו"ר י' כהן:

נשמע עכשיו את נציגי המפעל. אבקש מכם להציג את עצמכם.

אלון כהן:

אני יועץ כלכלי. אינני בעל מניות. אני נמצא בחברה 73 יום, לאחר שהבנקים דרשו מבעלי המניות למנות יועץ כלכלי שיהיו מקובל גם עליהם.

חברת רבינטקס פועלת בשלושה מוקדי ייצור - מעלה אדומים, בית שאן ששם נמצא המפעל העיקרי של החברה ובבני ברק. בסך הכל היא מעסיקה 330 עובדים, נכון לספטמבר 1987, מהם 230 בבית שאן, 70 במעלה אדומים, ובבני ברק 30 עובדי ייצור ועוד 20 עובדי מינהלה ואחרים.

החברה הפסידה הרבה כסף בשנים האחרונות. לדעתי היא לא הבינה מספיק נכון שהקיצוץ בתקציב הבטחון בכלל והיציאה מלבנון שהיתה לה השלכה על פעילות החברה עבור משרד הבטחון בפרט, מחייבים אותה להקטין את ההוצאות, לצמצם את מערך הייצור שלה או לעבור לייצור מוצרים חילופיים. נכון להיום יש לה תיק הזמנות חילופי במשקל ההזמנות שהיו לה ממשרד הבטחון בעבר.

י' ארצי:

מהו תיק ההזמנות של החברה, מה היקפו?

אלון כהן:

כרגע יש תיק הזמנות ש-40% ממנו מיועד ליצוא לפחות עד דצמבר 1988.

ס' אלחנני:

מה כולל תיק ההזמנות ובאיזה סכומים מדובר?

אלון כהן:

לחברה יש הזמנות בסכום של כ-10 מיליון דולר, מזה הזמנה לצבא האמריקאי שמתפרשת על פני תקופה של קצת יותר משנה אחת, והיתרה שלה לביצוע היא כ-7.5 מיליון דולר.

ס' אלחנני:

החברה מעסיקה 330 עובדים. מהו היקף הייצור לעובד אם יש הזמנות ב-10 מיליון דולר?

אלון כהן:

כ-30 אלף דולר.

י' צבן:

אמרת שאלה הזמנות לא לשנה אחת.

אלון כהן:

אנחנו מתקרבים לסוף 1987. עד דצמבר 1988 החברה צריכה לסיים את ההזמנה של הצבא האמריקאי שהייתה שלה כ-7.5 מיליון דולר. יש לה הזמנות נוספות של משרד הבטחון בסדרי גודל של כמיליון דולר ועוד הזמנות בסכום של כ-2 מיליון דולר למוצרים שונים שהחברה ייצרה בעבר.

למיטב הבנתי, לאחר שניסיתי ללמוד את העניין, חלק מהפסדי החברה בעבר נובע מכך שהיא לא השכילה להשתחרר מהתלות שלה במשרד הבטחון שההזמנות שלו בעבר לא היו בסדרי גודל של 2 מיליון דולר אלא בסכומים הרבה יותר גדולים. החברה לא הקטינה את הוצאותיה כתוצאה מהקיצוצים בהזמנות של משרד הבטחון ולא השכילה להסב את הייצור למוצרים חילופיים עבור צבאות אחרים, אלא נכנסה לייצור של מוצרי אופנה ומוצרים אחרים.

ההזמנה של הצבא האמריקאי היא מחייבת, זוהי הזמנה חוזית ישירות מהחברה, ולא כפי שהיה קודם לכן לפני הפיצוץ. אם היא רווחית או לא, אינני יודע. על פניה נראה שזוהי הזמנה שניתנת לביצוע ברווח סביר.

עד היום החברה, בגלל הפסדיה בעבר ומחסור בהון חוזר, לא עבדה באופן רצוף ומסודר במפעל בבית שאל. כלומר, כאשר היה כסף קנו חומר גלם ועבדו. כאשר לא היה כסף או נגמר המלאי של חומרי הגלם, הפועלים נשארו באפס מעשה.

יכולתה של החברה לצאת מהשבר ולבצע את העסקה האמריקאית, ובצדה את שאר העסקאות, תלויה בביצוע מכסה מסוימת ליום עבודה במפעל בבית שאן. עכשיו מנסים להגיע לזה. עד עכשיו לא היה מלאי מספיק של חומרי גלם לייצור סדיר ורצוף.

למיטב נסיוני וידיעתי, החברה מצויינת יותר מדי טוב. אני חושב שהיא לא הייתה צריכה להשקיע בציוד כפי שהיא השקיעה אפילו בשביל ביצוע ההזמנה לצבא האמריקאי. זוהי דעתי האישית. אינני מהנדס.

במפעל בבית שאן שם עובדים 230 איש מבוצעת כל העסקה של הצבא האמריקאי. אם לרשות החברה לא יעמוד הון חוזר נוסף, היא יכולה להיסגר, וזה יכול לקרות כל יום, או לחילופין להיפטר מן המפעל בבית שאן. משיקולים של רווחיות היא לא תוותר על ההזמנות של משרד הבטחון שמתבצעות במפעל במעלה אדומים, וזהו המוקד הקטן; היא תבכר להיפטר מן המפעל בבית שאן.

א' שלום:

החברה יכולה להפנות את ההזמנות של משרד הבטחון למפעל בבית שאן.

אלון כהן:

זה לא ניתן. זה לא אותו ציוד.

היו"ר י' כהן:

מתי נחתמה העסקה האמריקאית?

אלון כהן:

היא נחתמה בסיבוב הסופי שלה בחודש מאי 1987. אני נמצא בחברה מחודש יולי השנה.

ע' סולודר:

מהו ההון החוזר הנדרש כדי להמשיך בתהליכי הייצור?

אלון כהן:

החברה "אכלה" את כל ההון החוזר שלה. מבחינה חשבונאית יבשה היא אולי מאוזנת להיום. יש לה נכסים קבועים - מבנה וציוד. אם היא תשערך אותם נכון היא תגיע לאיזון. אבל ביחסים שמאפשרים פעילות, קרי יחסים שוטפים בין הון חוזר לבין התחייבויות שוטפות, רכוש שוטף ומלאי, החברה היא במצב גרוע. יש גרעון, קרי חוסר ליקוידיות. אין חומרי גלם כדי להעסיק את כל כוח האדם. אינך יכול להגיע לרווחיות אמיתית אם אין לך הון חוזר וברגע האחרון אתה נאלץ להביא את חומרי הגלם בחובלה אווירית, דבר שמגדיל את ההוצאות. לכן החברה בהיעדר הון חוזר תמשיך להפסיד כסף, ובוודאי תגיע לסגירה בשבועות או בחדשים הקרובים, כאשר המוקד הראשון לסגירה יהיה בית-שאן, כי היצוא הוא תמיד פחות רווחי מהייצור לשוק המקומי, מה גם שזה יצוא לארצות הברית בדולרים. כל המסקנות יובילו לכך.

ההון החוזר הדרוש לחברה הוא לא רק 600 אלף דולר. אי אפשר להסתדר עם הסכום הזה. האמריקאים כופים על החברה לקנות את חומר הגלם באמריקה והם גם מציגים תנאים נוספים. לכן דרוש כאן הון חוזר של 1.5 מיליון דולר. בשל הפסדי העבר כל ההון נאכל. כרגע עומדים לרשות החברה הכספים שנתנו הבנקים כחלק מתכנית ההבראה.

בחודש ספטמבר היה המחזור של החברה 750 אלף דולר. כיום המחזור הוא 600-650 אלף דולר לחודש. החברה צריכה להגיע למחזור של מיליון דולר, וכדי להגיע לכך דרוש לה הון חוזר של 1.5 מיליון דולר.

כדי להגדיל את ההון החוזר החברה מוכרת מבנה בבני ברק. המשא ומתן על המכירה הוא בשלבים מתקדמים. חלק מטעויות העבר נובע מכך שהחברה התפשטה על פני יותר מבנים ושטחים. המבנה העיקרי שבבעלות החברות, לא של הבעלים, הוא בבני ברק. החברה מנהלת משא ומתן עם כמה גורמים על מכירת המבנה.

ג' שפט:

על איזה סכום מדובר?

אלון כהן:

המכירה יכולה להזרים לחברה 1.5 מיליון דולר ברוטו, או הון חוזר אמיתי של כ-700-800 אלף דולר, כי הבנקים רואים בכך נכס לבטחון מסוים, והם לא יסכימו להזרים סכום גדול מזה.

הבעלים באופן אישי, בלי שאביע דעה על הניהול בעבר, שעבדו את כל מה שיש להם. כל מה שיש להם הוזרם לחברה או הושקע. הנכס היחידי שקיים עדיין זהו בית של אחד הבעלים שעדיין פעיל בחברה. יש בעלים שאינם פעילים. זהו בית פרטי, קוטג', שמוערך ב-350 אלף דולר. הבעלים חתם על תוזה למכירת הבית, והכסף שיתקבל צריך להיכנס לחברה. המכירה הזו תזרים לחברה 350 אלף דולר, שוב מותנה בהסכמה, כי יש שעבודים על כל נכסי החברה, כולל על הבית הזה של הבעלים.

מכירת המבנה של החברה, מכירת המבנה הפרטי ועוד 600 אלף דולר שעליהם מתבקשת ערבות מדינה, יזרמו לחברה 1.5 מיליון דולר הון חוזר. בסכום הזה תוכל החברה לבצע מחזור של מיליון דולר. לא הייתי נותן ערבות בנקאית אם היה מסתבר שהעסקה האמריקאית איננה מספיק רווחית. אבל אני חושב, לפי מיטב נסיוני, שאפשר להגיע בעסקה האמריקאית לרווחיות, אחרי שמבחינת איכות המוצרים עברה החברה את כל המבחנים.

ג' שפט:

מהם תנאי התשלום בעסקה האמריקאית?

אלון כהן:

לפי תנאי העסקה התשלום הוא 30 יום אחרי המשלוח, אבל המפעל חייב לפי תנאי העסקה לקנות בד אצל ספק אמריקאי ולצפות אותו בציפוי מיוחד שיש לקנותו אצל ספק אחר. אם תביאו בחשבון את הוצאות ההובלה הימית, הגיעו למסקנה שהתנאים האלה מחייבים הון חוזר גדול.

י' ארצי:

מה קורה אם מפירים את החוזה?

אלון כהן:

אפשר להפר אותו משפטית, אבל אד צריך לסגור את המפעל בבית שאן. אי אפשר לחזור למצב שבו המפעל הזה יעבוד רק עבור משרד הבטחון. קו הייצור שתוכנן לעסקה האמריקאית מותאם לציוד שקיים במפעל בבית שאן. בתחילת השנה העסיקה החברה פחות 70 עובדים. לצורך ביצוע ההזמנה של הצבא האמריקאי הכשירה החברה עוד עובדים. אם לא יהיה לה הון חוזר להמשך הייצור היא תצטרך לשחרר את כולם.

בלי ליטול על עצמו שום התחייבות מוסרית, אומר רק כי במשך 17 השנים האחרונות הייתי מעורב במספר תכניות הבראה מהסוג הזה שהוכתרו בהצלחה. יש למפעל הזמנות לטווח שמצדיק את ההזרמה של הון חוזר. בדרך כלל צריך גם להזרים כסף וגם לחפש עבודה. לחברה הזו יש פוטנציאל, המוצרים שלה הם טובים. היא עשתה שגיאות רבות, היא התרחבה יותר מדי. אבל המוצרים שהיא מייצרת מחקבלים יפה על ידי הלקוחות.

ד' צוקר:

הבנקים הסכימו להגדיל את האובליגו?

היו"ב י' כהן:

נמצא עמנו מנהל המפעל. האם יש לך מה להוסיף לדבריו של מר כהן?

מ' קליר:

אם לחברי הוועדה יש שאלות, נוכל לענות עליהן.

י' ארצי:

מהם המוצרים החילופיים, ומה עושים בחברה כדי להשלב בייצור מוצרים אלה לקראת דצמבר 1988?

אלון כהן:

אינני יכול לדבר על מכרזים שתחילתם תהיה לינואר 1989, כי הם עוד לא הוצאו. אבל בחוזה עם הצבא האמריקאי יש אופציה להגדלת כמות ההזמנות.

י' צבן:

אני מבקש שהוועדה לא תשים עצמה לצחוק. בהליכי הדיון קורה כאן משהו שאיננו מחקבל על הדעת. לפני שנה היה רצון משותף של כל חברי הוועדה לסייע לישוב כמו בית שאן, שיש לו בעיות של תעסוקה - וכל אחד יודע שלא הרי מפעל בבית שאן שמעסיק 200 עובדים כהרי מפעל כזה בחל-אביב או בפחח-חקווה. היחה לנו רגישות לענין מעבר לכל חילוקי דעות.

א' שר:

היה שוני בפניה.

היו"ר י' כהן:

אז לא הייתה העסקה עם הצבא האמריקאי.

י' צבן:

בסיכום הדיון קבענו שתהיה ועדת משנה שתלמד את העניין ותביא לנו מסקנות.

ד' צוקר:

כי היו לנו הרבה ספקות למרות שמדובר בבית-שאן. רצינו לעזור לבית-שאן על סמך בדיקה רצינית.

א' שר:

ההבדל בין הבקשה בשנה שעברה לבין הבקשה היום הוא, שהבקשה הקודמת לא השפיעה כהוא-זה על מצבו של המפעל, משום שאז נדרשנו לגבות את החברה לביטוח סיכוני סחר חוץ ולשפר את הבטחונות שלה. הפעם אנחנו מביאים בקשה לסייע למפעל, וזה השוני בין שתי הבקשות שאותו אני חייב להדגיש בפניכם. אם בשנה שעברה ועדת הכספים דחתה את ההכרעה והקימה ועדת משנה, ומבחינת המפעל לא השתנה דבר, הפעם זה משנה מאד מבחינת המפעל. בפעם שעברה המפעל היה עילה למחן בטחון יתר לערבות שכבר ניתנה. חשבתי שחשוב שחדעו זאת. אינני מדבר על הקמת ועדת משנה או אי הקמתה.

י' צבן:

אבל יש דבר אחד משותף והוא - האחריות שלנו כוועדת הכספים לכספי המדינה. (א' שר: בזה אין ספק). אמרנו שאיננו בטוחים שלערבות יש בסיס איתן, ולכן אנחנו רוצים לבדוק את העניין.

היו"ר י' כהן:

זה היה בשנה שעברה. מה ששמעת היום לא משכנע אותך? אולי תתייחס למצב העניינים היום?

ד' צוקר:

מה גורל חכנית ההבראה שהוועדה ביקשה בפעם הקודמת? הייתה בקשה להמציא מאזן.

פ' גרופר:

כאשר אישרנו מיליארד דולר לחקלאות ביקשתי מאזן, ביקשתי חכנית הבראה?

א' שר:

אני מסכים עם חבר הכנסת צבן שהבדיקה חייבת להיעשות באותה מידה. אבל מבחינת המפעל יש כאן שוני.

י' צבן:

שמעתי את ההבהרה של החשב הכללי ואני מבין את ההבדל מבחינת ההשלכות על המפעל. הבקשה שמובאת בפנינו היום נועדה לסייע להפעלה תקינה של המפעל. אבל השאלה שהטרידה אותנו אז קיימת גם היום: האם האחריות שאנחנו נוטלים על עצמנו לכספי המדינה יש לה על מה לסמוך? האם אין כאן סיכון שהמדינה היא אשר הצטרך לשלם בסופו של דבר את הכספים האלה בתוקף הערבות שנשלחה על עצמה?

אנחנו רוצים לסייע לפתרון בעיות התעסוקה של בית שאן. אולי שיקומו של מפעל רבינטקס יתן פתרון ארוך טווח לתעסוקה בעיר הזאת. בשביל זה יושבת ועדה, מה גם שבבירור נתגלו שם כמה דברים שלא כל כך מצאו חן בעינינו, אם לנקוט לשון המעטה. אמרנו שהעניין מחייב בדיקה.

מי שרוצה לחבר את שני הקצוות - את האחריות לכספי המדינה ואת האחריות לתעסוקה בבית שאן, צריך להפעיל את ועדת המשנה, לתת לה ארכה של שבוע ימים כדי שתלמד את העניין ותגיש לנו מסקנות. אחרת אנחנו עושים צחוק מכל הדיון ומעצמנו, והאחריות לכך תיפול עלינו.

היו"ר י' כהן:

היום שמענו כמה דברים שהבהירו לנו את המצב.

י' צבן:

שמעתי, ואני יכול לומר לך שהתרשמתי מאד לחיוב. אבל זה לא משחרר אותנו מהבדיקה.

פ' גרופר:

שמתי לב שבחדשים האחרונים מביאים בפנינו את כל הבעיות והצרות שיש במדינה. ומתי אנחנו מבקשים לבדוק נושא באופן יסודי ולנתח אותו, כאשר מביאים לנו לאישור סכומים קטנים יחסית לאלה שאנחנו מאשרים.

יושב עמנו החשב הכללי שממליץ בפנינו לאשר ערבות מדינה בסכום של 600 אלף דולר. חזקה על אנשי האוצר שהם לא מבקשים לאשר ערבות מדינה ללא בדיקה, ובענין זה אני סומך עליהם יותר מאשר על עצמנו. אני יודע איזה התחייבויות דורש האוצר מאותם אנשים שמקבלים ממנו סיוע ומה נדרש בטרם ביצוע. ראית לאיך אישרנו את הסיוע למושבים, שתמכתי בו. לא בדקנו את הענין באופן כל כך יסודי. בשבוע הבא אעלה בכנסת הצעה לסדר היום בנושא של היצוא החקלאי. וכי אני יודע אם החקלאות תצליח לייצא את התוצרת הזו בשנה הבאה? האם יש חוזים חתומים על היצוא הזה? וכי אני יכול לדעת מה יהיו המחירים בשנה הבאה. אני יודע שסיוע ליצוא החקלאי. אם האוצר יבוא לכאן ויבקש מאתנו לאשר את הסיוע הזה, האם נשאל מהן התחזיות ליצוא הדריס לאירופה בשנה הבאה? האם מישהו יכול להשיב על כך? יחד עם זה אני תובע עזרה של 36 מיליון דולר לענף. ולענף הכותנה לא נתנו סיוע של 37 מיליון דולר כמענק?

והנה הפעם בדיון על ערבות מדינה מתחילים לשאול שאלות מדוע ועדת המשנה לא פעלה, מה היתה סמכותו של היושב-ראש לבטל אותה ומציעים שאותה ועדת משנה תלמד את הנושא במשך שבוע ימים. וכי יש לנו זמן ללמוד את הנושאים האלה? שמענו היום חוות דעת של יועץ כלכלי כי במפעל נעשו בעבר כל השגיאות האפשריות, אבל היום יש לו חוזה חתום עם הצבא האמריקאי לאספקה של כיסוי למסכות אב"כ. יש הזמנות לפרק זמן של שנה או שנה וחצי, וזו תקופה ארוכה. מדובר במפעל בבית שאן שמעסיק 230 עובדים.

אני מציע לאשר את ערבות המדינה ולאחל למפעל הצלחה.

היו"ר י' כהן:

אני מודה למשלחת שנחנה לנו הסברים והבהרות. נמשיך את הדיון בינינו.

י' צבן:

אנלמבקש שחברי המשלחת ישארו ויהיו נוכחים בדיון. מדוע הקבלנים היו נוכחים בדיון?

היו"ר י' כהן:

לא מקובל בוועדה שהדיון הפנימי שלנו מתנהל בנוכחות המשלחת.

ש' עמר:

אני מוחה על החלטתך, אדוני היושב-ראש, שקיבלת אותה באיחור, לאחר שהדיון כבר החל.

מענין שחברים בוועדה שאלו בשעתו: מדוע לתת ערבות מדינה, מה גם שהענין לא נבדק? כך הגענו לפשרה שנקים ועדת משנה בראשות היושב-ראש שתדון בסגיה של מתן ערבות מדינה לחברת רבינטקס. כפי שזכור לי נתמנו חברי הוועדה צבן ושפט כחברים בוועדת המשנה. האמת שכולנו רצינו לעזור לבית שאן שיש לה בעיות של העסוקה.

היום שמענו ניתוח כלכלי על מצבו של המפעל מיועץ כלכלי שמונה לכך על ידי הבנקים. הוא עשה עבודה טובה והציג בפנינו את התמונה השלמה.

א' שר:

כל הדברים האלה הרי הם כתובים גם בפניה לוועדה.

ש' עמר:

מה שמפריע לי זה שיושב-ראש ועדת הכספים, שכיהן גם כיושב-ראש ועדת המשנה לנושא הזה, מבקש מאתנו לאשר את הערבות שלא בנוכחותו. אתמוך בכל לב באישור הערבות, אבל חשוב לי שהיושב-ראש יהיה נוכח בעת האישור.

ד' צוקר:

הדיון המתנהל פה הוא לא על חברת רבינטקס; הדיון הוא על ועדת הכספים.

בהערה אגב אני רוצה להעיר על האינפורמציה הלא מדוייקת שמסר לנו היושב-ראש הקבוע שלנו בענין העמלות של הבנקים. פשוט קיבלנו ממנו אינפורמציה לא נכונה.

היו"ר י' כהן:

כאשר יבוא היושב-ראש תוכל להעיר לו גם על כך.

ד' צוקר:

היושב-ראש דיווח לנו שבנק לאומי גובה עמלה של רבע אחוז על פדיון מניות הבנקים, ובנק הפועלים - חצי אחוז. לא מיניה ולא מקצתיה. (פ' גרופר: גובים עמלה?) בשיעורים שונים מאד מאלה שהיו-ר דיווח עליהם.

כלומר, הדיון היום הוא על הוועדה ולא על רבינטקס. ולגופם של דברים, אף אחת מן השאלות ששאלו חברי הוועדה לא נענתה. למשל, היתה שאלה אם יש לחברה חובות למס הכנסה, לביטוח לאומי, לקרנות פנסיה. שאלה אולי שולית, אבל שאלה. (היו"ר י' כהן: למה לא שאלת אותה היום?) כי כאשר נשאלו השאלות בפעם הקודמת ההנחה היתה שוועדת המשנה תעשה עבודה ותביא את התשובות.

מה קורה, למה הדיון הוא על הוועדה? כי אפשר ללכת באחת משתי הדרכים: אפשר להתחרות על כל מיני דברים שעניינם לא רבינטקס אלא אירועים הקשורים לסוף שנת 1988; ואפשר לרצות שרבינטקס חיה יציבה לאורך זמן.

היו"ר י' כהן:

לא התרשמת היום מכל מה ששמעת?

י' צבזב:

התרשמתי טוב מאד אבל אני לא רוצה לסמוך על התרשמות.

היו"ר י' כהן:

על כל מה שעשינו נעניש את עצמנו בנוכחות היושב ראש, אבל לא נעניש בשל כך את המפעל.

י' ארצי:

איננו דנים בנושא פיננסי אלא בנושא תעסוקתי. אנחנו דנים בגורלו של מפעל שאנחנו רוצים להבטיח שהוא יתקיים ותהיה לו תעסוקה לפחות עד 1 בינואר 1989 וכמובן מיחלים שהוא יתקיים גם לאחר מכן, אבל מהדברים ששמענו אני מביין שזהו המצב לאמיתו.

האם אנחנו רוצים שהמפעל ייסגר היום או בעוד חודש כאשר ידוע לנו שיש לו הזמנות לפחות לשנה אחת?

הצעתי שנאשר את הערבות תוך ידיעת המצב, אבל נטיל על משרד התעשייה והמסחר או על גורם אחר להביא הצעות להבראת המפעל על ידי מכירתו או בדרך אחרת.

ע' סולודר:

אצביע בעד אישור הערבות בגלל מצב התעסוקה בבית שאן. אבל דווקא מפני שאני חרדה למצב התעסוקה בבית שאן, אני חושבת שלא נצא ידי חובתנו רק על ידי תמיכה במתן ערבות מדינה לחברה. שמענו מה שאמר החשב הכללי שזה תחליף לדמי אבטלה.. (ד' צוקר: שזה יותר זול מדמי אבטלה).

אני חוששת שאנחנו כוועדה מחטיאים את המטרה. בדיון הקודם נאמר שהמפעל עומד בפני פשיטת רגל. רצינו לתת לו מרחב נשימה כיוון שהוא נמצא בבית שאן, אבל אני רוצה לתת לו מעבר לזה. לכן אני חושבת שצריכה לקום ועדת משנה שתלווה את העניין ותנסה לראות מה יהיה הלאה, כי עתידו של המפעל חיוני לבית שאן.

ג' שפט:

יש לי הרהורים על פעילותה של הוועדה בנושא זה וגם בנושאים אחרים, אבל לא ארחיב על כך עכשיו. אני רוצה לדעת מדוע האוצר לא הביא בפנינו את הבקשה בשלב יותר מוקדם.

א' שלום:

שמענו חוות דעת מהיועץ הכלכלי שמונה על ידי הבנקים לבדוק את מצבו של המפעל. בדברי ההסבר לבקשה של האוצר מופיעים פחות או יותר אותם דברים, אולי בשינויים קלים.

נכון שאין בטחון שהחוזה עם הצבא האמריקאי יוארך לשנה נוספת, אבל גם כדי שהמפעל יוכל לעמוד בתנאי החוזה הקיים ולספק את הסחורה לצבא האמריקאי לפי לוח הזמנים שנקבע בחוזה, אני מוכן לאשר את הערבות.

החשב הכללי דיבר על השתתפות של הבעלים במימון, בעיקר מכספים שיתקבלו ממכירת המבנה של החברה. אבל על המבנה יש שעבוד. כיצד יוכלו הבעלים להזרים את הכספים לחברה גם אם הנכס יימכר?

ערבות המדינה ניתנת לבנקים. מה הבטחון שהם ימשיכו לאחר מכן לתת הון חוזר לחברה? החשב הכללי צריך להבטיח את המשכיות ההזרמה של הון חוזר כדי שלא נאשר ערבות אך ורק כדי לשפר את מצבם של הבנקים.

א' שר:

אתחיל מהשאלה של חבר הכנסת גרשון שפט: מדוע הבאנו את הבקשה רק עכשיו? למעשה הבאנו זאת לפני כשנה. הודעתי שכל עוד יש ועדת משנה, אם לא אקבל אינדיקציה שהעניין חוזר למליאת הוועדה, לא נביא את הבקשה עוד פעם לאחר שפעם אחת כבר הבאנו אותה. משקיבלנו את האינדיקציה הזו - ואינני יודע אם משום שוועדת המשנה דנה והגיעה למסקנות או משום שוועדת המשנה החליטה להחזיר את הנושא למליאת הוועדה, מבחינתי זה היינו הך - הייתי מוכן להביא שוב פעם את הבקשה הזו עם השינוי המחייב שהפעם התועלת מכך למפעל. (ש' עמר: מתי קיבלת את האינדיקציה הזו?) לפני שבוע או שבועיים.

ג' שפט:

אם לא הייתם מקבלים אינדיקציה כזו, העניין היה מחכה עוד שלוש שנים?

א' שר:

אינני מביא נושא שנדון במליאת הוועדה והיא החליטה להעבירו לוועדת המשנה, כאשר ועדת המשנה מוסמכת באופן לגיטימי לטפל בנושא.

ג' שפט:

שאלתי את השאלה כי אני יודע שלא פעם מפעל מפעיל לחץ על משרד התעשייה והמסחר, והוא לוחץ על האוצר, וכך באה הפניה לוועדה. אני רוצה לדעת אם מחודש פברואר ועד היום לא הופעל כל לחץ.

א' שר:

אסביר זאת. לכן התחלתי עם השאלה שלך כי היא נכונה. אנחנו ממעטים לבוא לכאן עם בקשות למחן ערביות מדינה למפעלים. אולי זה לא בסדר שמי שמופקד על ערביות מדינה מתנגד להן. איננו מרבים לבוא לכאן אלא במקרים של ערביות ליצוא, שזה דבר שכל מדינה עושה ואם לא נעשה כן נהרוס אלמנט המהווה תשתית ליצוא. אנחנו באים באותם מקרים שלמדינת ישראל יש חסרון יחסי בנושא מסוים שניתן לתקנו, או באותם מקרים ספורים שאנחנו רואים שאין להם פתרון אחר. לכן אינכם רואים אותנו הרבה בנושא הזה. זה לא אומר שאין פניות. יש אין ספור פניות, כולל של חברי ועדה. ולא תמיד קל לטרוח להן.

אני בא לוועדה עם ידיים נקיות ועם קלפים פתוחים. יש כאן מפעל שאם הוא היה בבני ברק לא הייתי בא לכאן, ולא מפני שאין סיכוי. הסיכוי קיים. אני בא מפני שהמפעל הוא בבית שאן. וזה לא בגלל לחצים ולא בגלל פוליטיקה. ותרשו לי לומר שלא היו אלינו פניות מהסוג הזה, וגם אם היו - הן לא היו עוזרות. אני בא לכאן בהכרה, לאחר שאני יודע כמה אנחנו משלמים במקומות אחרים פחות כואבים על מנת לקיים העסקה, בניגוד לרצוננו; פה אין אלטרנטיבה אחרת.

אנחנו דנים במפעל שיש לו סיכוי, שעל פניו נוחן פתרון העסקתי, כך זה נראה - ואני אומר "על פניו כך נראה" מאחר וכל מלה כאן נרשמת, ואחם תוכלו לבוא אלי בעוד כמה חדשים ולומר: חראה, המפעל פשט את הרגל. זה יכול לקרות. למיטב הכרתנו המקצועית - ובדקנו כל מה שניתן לבדוק, ויש דברים שלא ניתן לבדוק אותם - המפעל הזה יש לו סיכוי סביר שיעסיק עובדים ממחיר זול יחסית. איננו עושים זאת בלי התניות, וההתניות הן די קשות. כפי שנאמר, חלק גדול מהבעלים כבר הסחלק ממעורבות במפעל. לדרוש ממי שנוחר להכניס 600 אלף דולר, זה לא קל. הבעלים מוכן להכניס לכאן גם את הבית הפרטי שלו. לא רבים עושים זאת.

אשר למבנה שיש עליו עיקול, מדובר במבנה של החברה.

אני פונה לחברי הוועדה ואומר שזה פתרון זול יחסית לבעיית העסקה בבית שאן. אינני יכול להגיד לכם שזה מפעל טוב, כי מפעלים טובים איננו מביאים לכאן. המפעל יש לו בהחלט בעיה, אבל בעיה שיש סיכוי מסוים לפתור אותה. צריך לעשות הרבה מאד כדי שהסיכוי הזה יהיה לו המשך. כלומר, המפעל צריך להמשיך לעבוד, הוא צריך להיות מנוהל טוב, למלא את התחובות, כי הצבא האמריקאי דורש איכות וגם עמידה בלוח הזמנים. יש למפעל קושי רב לשמור על המכרז הזה. הוא יכול להפסיד אותו אם לא יהיו לו חומרי גלם. (ג' שפט: עובדה שהוא כבר הפסיד וזה חודש). זה נכון, אבל פעם נוספת זה לבטח לא יקרה.

אני חושב שיש כאן סיכוי טוב. אני אומר זאת מתוך הכרה מלא, לא בגלל לחצים ולא מתוך שום היבט פוליטי. המפעל נמצא במקום שאין לנו בו אלטרנטיבה אחרת.

נשאלה שאלה על חובות למס הכנסה, ביטוח לאומי וכדומה. אני רוצה לומר שאיננו מבצעים שום סיוע כאשר יש עיקול. מס הכנסה תמיד יש לו זכות קדימה בכל סיוע. חלק מהקבלנים, למשל, לא יכלו לקבל את הסיוע משום שהיה עיקול של מס הכנסה. הודענו שמי שלא מסדיר את חובותיו במס הכנסה, לא יועברו אליו כספי הסיוע. אינני יודע אם יש חובות או אין, אבל אם יש עיקול של מס הכנסה, לא מעבירים כסף.

י' צבז:

אני מבין שמסתמן רוב בוועדה לאשר את הערבות. אני אמנע מהצבעה כמחאה על אופן הטיפול בנושא. אני רוצה להציע את ההצעה שהיתה גלומה בדבריה של עדנה סולודר,

שאותה ועדת משנה שבחרנו ממשיך לעקוב אחר המתרחש בחברה, גם לאחר אישור הערבות, כדי שנהיה בטוחים שהמפעל עולה על הדרך הנכונה.

ג' שפט:

כחבר ועדת המשנה אני מתנגד להצעה של חבר הכנסת צבן. אני לא מוכן לדון אחרי האישור.

ע' סולודר:

ההצעה היא ללוות את המאמצים הנעשים להבראת המפעל ואת ביצוע הערבות.

היו"ר י' כהן:

אני מביא את הערבות לאישור.

ה צ ב ע ה

ערבות המדינה לחברת רבינטקס בע"מ - אושרה

ערבות מדינה על פי חוק ערבויות לסחר חוץ - סרטים זרים המופקים בישראל

א' קרשנר:

הבקשה היא לאשר ערבות מדינה למשקיעים זרים המפיקים סרטים בישראל כביטוח נגד סיכוני מהלחמה.

ערבות המדינה למפיקים זרים של סרטים בישראל אושרה

י' צבן:

לא הייתי נוכח כאשר אומר הפטור ממס לישובים בתחילת הישיבה. אני מבקש לרשום בפרוטוקול שאני נגד אישור התקנות האלה.

ע' סולודר:

אני מבקשת לרשום שאני בעד.

היו"ר י' כהן:

אני מודה לכם ונועל את הישיבה.

(הישיבה ננעלה בשעה 12.15)